

Observatoriul este de două ori în
septimana, Mercuria și Sămbăta.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a în
lăintrulu monarchiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a și
a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
unea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 27.

— Sibiu, Mercuri 1/13 Aprile. —

1881.

Deschidere de prenumeratiune la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Aprile înainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumeraseră
dela 1/13 Aprile 1880 pe 1 anu, dela 1/13 Iuliu
pe 9 luni, era alții pe 6 sau și numai pe 3 luni,
abonamentulu espiro cu finea lunei Martiu. Pentru-că
se potemu regulă de timpuriu o expeditiune esacta
a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectivi se
binevoiesca a isi descoperi vointi'a înainte de 1/13,
innoindu -si abonamentulu cu pretiurile aratate in
fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6
luni inlăintrulu monarchiei, era in afara din mo-
narchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci
pe 1/2 anu, in aur sau in bilete de banca sau
hipotecarie, era fractiunile, anume din Romani'a,
se potu inplini cu marce de posta.

Redactiunea și Editor'a.

Responsu

la primul articlu: *Agitatiune romana (román izgatás)*
din Nr. 53 alu diariulu ungurescu „Kelet“ ce apare in
Clusiu de datu 6 a curentei, in referenti'a cu motivele
passivitatiei electorali a romanilor ardeleni, reproducuse
Dumnedieu scie a câte-a ora in „Observatoriulu“
Nr. 15 a. c.

Auctorulu articlului numitu: Román izgatás
oneratu de susu până diosu cu una neesprimabile
vehementia, presupune, ba se pare a fi convinsu:
cumcă motivele passivitatiei electorali observate, și
inca mai observande de către romanii ardeleni
fatia cu parlamentulu Ungariei, sunt conceptulu și
inventiunea mea, și alu altoru preoti romani. —
Dara se insiela amaru, — acele motive nu sunt
conceptulu meu și alu altoru popi romaneschi, ci
ele sunt productulu geniului natiunei romane arde-
lene întregi staverite la 1848 pre bas'a princi-
pielor eterne: libertate, egalitate și frătieta, și
de atunci bine tinute in minte, și la tota ocaziunea
de transitiune și straformare in statu cu voce poter-
nica proclamate, și publicate, singuru pentru elup-
tarea natiunei romane la caracterulu de natiune
romana politica, la care caracteru și stare politica
natiunea romana ardelenă pre bas'a dreptulu na-
turalu alu gintiloru toema asia dreptu are că și
ori-care alta natiune din lume, și inca nu numai
dreptu naturalu, ci și dreptu istoricu că și ori-
care alta natiune din patria.

Nu voiu indrumă pre auctorulu articlului
amentitu la studiarea, ba nici recapitularea drep-
tulu naturalu alu gintiloru și alu istoriei Ardealului,
fiindu prea convinsu: că le are in degete. Ceea
ce ceru eu, este numai: că Domni'a sa se docu-
mentedi cu dreptulu naturalu și istori'a Ardealului
dinainte de descinderea ungurilor in elu, și alu
pactulu memorabile dela Ascileu in mana: că in
Ardealu numai natiunea magiara are dreptu a fi
domnitória, și nu și cea romana, și cea sasésca,
sau daca voiti și cea secuiésca, atunci magnus erit
Apollo.

Me restringu cu respunsulu numai la Ardealu,
pentrucă ne este vorba numai despre romanii de
aici, unde și dupa uniunea lui facuta cu Ungari'a
condomnirea romanilor, in paritate cu ungurii, și
daca vreti și ceilalti, ar produce mai mare emo-
lumentu statulu ungurescu că sistemulu lui actuale
nisuitoriu la imposibilitate: adeca a magiarisă totu
ce nu este in elu, magiaru.

Dara fiinducă sunt prea convinsu: cumcă
Domni'a sa, dreptulu natiunei romane ardeleni,
dreptulu ei naturalu, eternu și nealienabile la na-
tionalitatea sa romana in patri'a sa, acum aprópe
bilenaria cu argumente morali nu ilu va potea

combate și contestă. Apoi de argumentele terorisa-
torie cu temnită Gherlei și altele, marturisescu
sinceru: că eu me temu, pentrucă in viati'a mea nu
numai cu temnită Gherlei, ci nici altcum nici odata nu
am fostu pedepsitu, și credu că voru mai fi romani singu-
rateci fricosi că mine, dar că universalitatea natiunei
mele romane in apararea dreptulu seu de nationalitate
romana, dela care i depinde vieti'a sau mórtea, și
făra de a carui usuare mai bine ar fi daca nu ar
fi esistatu, acum candu s'a desteptatu, din somnulu
seculare causatu prin miserabilitatea evului mediu
isi cunósce dreptulu seu nedisputabile nu credu se
se téma, până nu voiu vedea. Urmédia deci de sine:
că motivele passivitatiei electorali observate de
romanii ardeleni și inca observande, până candu,
nu știu, — nu sunt agitatiuni cu principie bigotice
antediluviane alimentate in biserici'a romana de
popii romaneschi, — nu sunt principiile lumei ne-
cunoscute, ce auctorulu articlului amentitu dice a
esistă și a se desvoltă in câte unu satu romanescu
aruncatu la spatele lui D-dieu pe turnulu bisericeii
sub ingrijirea popii, — nici bolondari și alte plante
veninóse, cari crescendu și putrediu in curi'a
bisericeii corumpu aerulu comunei întregi, — nu
sunt fanatizmu nici fantasii popesci, — și nici
intonari dela Bucuresci, sau Blasiu, ci acele motive
sunt armele morali cu cari romanii ardeleni s'au
luptatu, se lupta, și se voru luptă intre marginile
legei positive esistente, pentru dreptulu loru eternu,
santu și neresturnabile că și Dumnedieu, cu con-
stantia neinvinsa, până la reusire.

Relativu la Bucuresci și Blasiu in obiectulu
de sub cestiune nimicu nu avemu comune cu ele,
noi romanii ardeleni comunicamu cu Bucurescii
singuru pe terenulu literariu, era dela Blasiu noi
romanii greco-catholici ardeleni suntemu gubernati
pe terenulu eclesiasticu, — mie atăta imi este
cunoscutu, și credu că și toturor romanilor din
Ardealu, — era daca domnulu auctoru alu ar-
ticlului amentitu din „Kelet“ scie ceva mai multu,
se binevoiesca a documentă cu fapte, altcum pre-
tinsele sale intonari voru remane pururea chimera,
sau temere de pricoliciu romanescu.

Si apoi astfelu fiindu obiectulu de sub cestiune
urmédia era de sine: că pentru reproducerea acum
a dicea, sau póte a sut'a ora a motivelor din cari
romanii ardeleni s'au determinatu a se abstiené
dela alegerile dietali, ei nu sunt reactionari, s'eu
daca sunt, sunt din cauza nu numai prea suficiente,
ci și prea grava și indispensabile, din carea chiaru
nici ungurii, candu ar fi in positiunea noastră nu
aru lucră altmentrea decâtu cum lucramu noi, nici
sunt eu demnu de recórea și viptulu temnitiei din
Gherl'a, sau totusi déca mi s'ar întemplă asia
ceva, atunci va trebui se se faca acésta dupa
ecuitate cu toti romanii din Ardealu afara de re-
negati, de cari nici una natiune in lume nu este
scutita, prin urmare cu asia multime de criminali,
care nu numai in corectoriulu centrale din Tran-
silvani'a, ci nici celu din Ungari'a nu ar incapa.

Mai incolo se nu se turbure domnulu auctoru
alu articlului desu amentitu din „Kelet“: că romanii
ardeleni, isi pretindu drepturile naturali sperandu
in acestu processu ajutoriulu Domnitoriului seu pa-
mentescu și alui Dumnedieu, — spue-mi Dumnealui:
că unde aiurea se alerge romanii pentru ajutoriu?
dupace din Pest'a li sa spusu apodicticu, că nu li
se satisface pretensiunea de si e drépta.

La Bucuresci unde amu fostu indrumati dela
Pest'a nu vomu merge, pentrucă noi avemu
Domnitoriulu nostru, in Vien'a din gloriós'a
familia Habsburgicu-Lotaringica, și patri'a noastră
stravechia Ardealulu alu caruia pamentu este nu
numai alu ungurilor și alu sasilor, ci și alu ro-
manilor, cari inca sacrifică pentru patri'a lor
comuna cu alții avere și sange cătu se recere, că
și alții, și cari numai atunci voru parasi acésta
patria a lor, și voru incetă a procedă pentru in-
articularea natiunei romane ardeleni de natiune

politica că atare precum e cea magiara inarticulata
de natiune politica că atare: candu nu voru mai
posiedea aici nici unu petecu de pamentu.

Nici se me dementa Domnia sa in asertiunea
mea: că Domnitoriulu a facutu Uniunea Ardealului
cu Ungari'a pre langa espress'a conditiune: că
parlamentulu Ungariei se satisfacă dreptele pre-
tensiuni alu romanilor ardeleni. — Revóce -si
Dumnealui in memoria Diplom'a imperiale din 1860
20 Octobrie și doue autografe imperatesci ce au
urmatu dupa aceea, in cari documente publice
legali apriatu stă: că se reda tieriloru imperiului
austriacu constitutiunea respectiva, inse se se faca
in constitutiunea fia-carei tieri schimbări radi-
cale cătu și natiunile neindreptatite politicesce se se
indreptatiésca. — Marturisescu că nu imi aducu
amente se fi cetitu pactulu publicu din 1867 nu
credu inse: că coprinsulu lui se fia contrariu Di-
plomei și autografelor, pentrucă pactulu amentitu
este aplicarea Diplomei la Ungari'a și Transilvani'a.

Si mai incolo: nu e drépta deducerea; că
romanii astépta dela Maiestate: că acésta se creédie
din ei o natiune separata, — că Maiestatea
calculédia la — și pune pondu pre romani. — Nu
este necessariu că Maiestatea se creédie natiune
separata din romanii ardeleni, pentrucă ei sunt
dejă că atare mai de 2000 ani, ei spera numai
ajutoriulu Maiestatiei lumesci și divine in pro-
cessulu: de a fi restaurati că natiune romana po-
litica in cadrulu constitutiunei patriei sale, din
carea prin barbarismulu, miserabilitatea și inicui-
tatea evului mediu fără nici unu cuventu (vina)
au fostu scosi. — Apoi de Maiestatea calculédia
la romanii ardeleni, și pune pondu pre ei, sau nu?
eu nu știu, daca Domnia-sa scie, bine! fia și asia.

(Va urmă.)

Lupt'a pentru dreptu.

De Dr. Rudolf de Jhering.

In lupta iti vei află dreptulu!

(Urmare.)

In acestu punctu, candu s'a perdutu ori-ce
restu alu ideiei morale de proprietate, nu mai póte
fi vorb'a despre simtiulu datoriei morale de a o
apará.

Ací lipsesce ori-ce intielesu alu simtiului de
proprietate, precum ilu simte celu ce'si castiga
pânea cu sudórea fetiei.

Intr'o asemenea inpregiurare, ceea ce e mai
fatale e dispositiunea și modulu de a trai, produse
de asemenea influentie, cari cu incetulu cu incetulu
se intindu și asupra cercurilor in cari nu s'ar fi
desvoltatu fără a veni in contactu cu altele.

Influinti'a miliónelor castigate in speculatiuni
de bursa se simte până și in colib'a cea mai de-
partata și acelasi omu, de ar fi fostu transplantatu
in altu mediu sociale, ar fi cunoscutu din propria
esperintia binecuvéntarea labórei, pe candu, sub
presiunea enervatóre a unei asemenea atmosfere,
o simte numai că blastemu.

Comunismulu prospera numai in acele mocirle,
unde ide'a de proprietate s'a perdutu cu totul:
la sorgintea ei nu e cunoscutu.

Esperienti'a, că conceptiunea proprietatii nu
se marginesce numai la clasele predominante, ci
se comunica și celorlalte clase ale societatiei, se
póte probă in directiune contraria anume la tiéra.

Cine traiesce acolo mai multu timp, nu fără
a se pune in contactu imediatu cu saténulu, chiaru
și in contra relatiunilor sale personale, isi va in-
susí fără voia o parte din simtiulu de proprietate
și de pastrare alu tieranului. Acelasi omu de mij-
locu, in inpregiurari altmintrenea egale, va deveni
la tiéra pastratoriu cu tieranulu, pe candu într'o
cetate că Vien'a se face rasipitoriu cu milionariulu.

Dar ori-care va fi sorgintea acelei indiferintie,
care de placulu comoditatiei ocolesce lupt'a pentru
dreptu, daca valórea obiectulu n'o îndémna la re-

sistentia, datori'a noastră e de a o cunoște si numai cu numele ce merita.

Filosofi'a practica a vietiei, propagata de această indiferentia, ce e ore, de nu *politică a lasității*? Si lasiulu, care fuge din lupta, isi scapa ceea ce sacrifica altii — vieti'a — dar si-o scapa cu pretiulu onorei. Numai circumstanti'a că ceilalti re-manu, numai ea ilu apera, pe elu si comunitatea, de consecintiele ce neaperatu fapt'a sa ar trage dupa sine. Daca toti ar cugetă că densulu, toti ar fi perduti. Fapt'a nepericulosa a unuia singuru, ea ar însemnă peirea dreptului, daca ar fi radicata la rangulu de maxima a întregii societati.

Si in această proportiune, aparinti'a lipsei de pericolu a unei asemenea fapte numai prin aceea devine posibilă, că lupt'a dreptului in contra nedreptului nu e alterata in generalu printrens'a. Ea nu e incredintata numai unoru anume individe, ci într'unu statu bine organizatu, participa la dens'a, in proportiuni foarte mari, si puterea statului, inaintandu toate violarile grave de dreptu, de vietia, de persóna si de proprietate ale individului, la forulu tribunalului. Politia si tribunalele usiurédia foarte multu si *à priori*, lucrarea individului. Dar si in privinti'a violarilor de dreptu, exclusivu lasate in grija individului, e prevediutu că lupt'a se nu se curme, că-ci nu urmédia ori-cine politică celui lasiu: chiaru si densulu se inolédia in rendulu luptatoriloru, candu valórea obiectului 'i in-vinge inerti'a.

Se ne imaginamu inse positiuni, in cari subiectulu nu pôte comptă pe concursulu politiei si alu puterii de statu; se ne transportamu in timpurile candu, că in Rom'a antica, urmarirea hotiului si talhariului eră tréb'a pagubasiului. Cine se mai pôte indoí despre consecintiele unei sacrificari a dreptului? N'ar fi fostu de cătu o incuragiare a hotiloru si a talhariloru!

Acelasi lucru se pôte dice si despre vieti'a popóraloru. Intr'unu astfelu de casu, poporulu e lasatu numai in proprieti'i puteri; nici o alta putere mai inalta nu ea asupra'si mantinerea dreptului seu, si reamintimu exemplulu de mai susu cu milulu patratu de pamentu, pentru a probă ce insemnédia o maxim'a pentru vieti'a unui poporu, care ar voi se mesóre resistinti'a in contra nedreptului numai dupa valórea obiectului.

O maxima dar, care in toate casurile de probare se adeveresce că neimaginabile, că descompunere si nimicire a dreptului, nu se pôte primi că cea mai corecta, nici chiaru candu consecintiele'i mortale sunt paralisate prin favórea altoru inpregiurari.

Vomu avé ocaziune mai tardiu se'i probamu pernicios'a influentia chiaru într'unu astfelu de casu. relativu favorabile.

Se respingemu dar această morala de comoditate, pe care n'a adoptat'o inca niciodata vr'unu poporu seu individuu cu simtiu necorruptu de dreptu. Ea e simptom'a si productulu unui simtiu de dreptu bolnavu si ologu; nimicu altu de cătu materialismulu brutale si golu pe terenulu dreptului.

Justificarea pe terenulu acesta si-o gasesce, inse in limite determinate.

Proprietatea e numai periferi'a dilatata a persónei mele.

Acestu raportu dintre dreptu si persóna ofere toturoru drepturiloru de ori-ce natura ar fi, valórea incommensurabile pe care — in contrastu cu valórea puru substantiale ce o au din punctulu de vedere alu interesului — o numimu *valórea ideale*, sorgintea alipirei si energiei in mantinerea dreptului, cum amu caracterisat'o mai susu.

Acăsta conceptiune ideale a dreptului nu formédia numai privilegiulu natureloru mai eminente, ci chiaru celu mai brutu omu o întielege totu asia de bine că si celu mai cultivatu; celu avutu că si celu saracu; popórale selbatice că si natiunile cele mai civilisate, si chiaru printr'acăsta se probédia mai stralucitu că acelu idealismu e motivatu pe cea mai interna esentia a dreptului. Nu e de cătu prob'a sanatatiei simtiului de dreptu.

Astfelu dreptulu, care in aparintia transpórtă pe omu in regiunile inferióre ale egoismului si ale calculatiunei, ilu radica pe de alta parte pe o culme ideala, unde uita orice calcule minutiöse pe care le-a invetiatu acolo si perde acelu termometru alu utilitatiei, cu care se obicinuise se mesóre totulu pentru a se consacrá cu totulu unei idei.

Prosa in acea regiune, dreptulu devine poesia într'a luptei pentru dreptu *fiindu-că lupt'a pentru dreptu in realitate e poesi'a caracterului.*

Si ore cine produce aceste minuni? Nu cunoscintiele, nici educatiunea, ci numai sentimentulu dorerei. Dorerea e strigatulu de alarma si de chiamare in ajutoriu alu naturei amenintiate. Acăsta

e totu asia de adeveratu si in privinti'a organismului morale că si acelui fisicu.

Ceea ce e patologi'a organismului omenescu pentru medicu e patologi'a simtiului de dreptu pentru juristulu si filosofulu dreptului seu mai bine ar trebui se fia, că-ci n'ar fi adeveratu se se dica că e dejă. In ea inse se coprinde totu secretulu dreptului. Dorerea, ce o simte omulu candu i se violédia dreptulu, exprime o confessiune stórsa cu puterea si instinctiva despre valórea ce are dreptulu numai pentru densulu si apoi că individuu alu speciei careia 'i apartine. Numai in acestu momentu se manifesta sub form'a afectului mai multu in simtiulu imediatu alu adeveratei însemnata si a esentiei dreptului, de cătu într'o suta de ani, in care s'a bucuratu neturburatu de dreptulu seu.

Cine n'a simtitu, insusi seu prin altulu, această dorere, nu scie ce e dreptulu, chiaru de aru avé in capu *corpus juris*.

Nu inteliginti'a, ci numai sentimentulu ne pôte dá respunsu la această întrebare: de aceea limb'a a numitu foarte bine sorgintea primitiva psihologica: *simtiulu de dreptu*.

Consciinti'a si convictiunea despre dreptu sunt abstractiuni ale sciintiei, pe cari poporulu nu le cunoște.

Forti'a dreptului e coprină, că si a iubirei, in sentimentu: inteliginti'a nu pôte suplini lips'a sentimentului.

Dar, precum amorulu adesea nu se cunoște pe sine insusi si e de ajunsu unu singuru momentu că se vie la deplin'a'i cunoscintia, asemenea si simtiulu de dreptu, de regula, in starea'i normale nu scie ce e si ce coprinde in sine, până candu violarea dreptului nu'lu constringe a vorbi, a spune adeverulu si a'si manifestă forti'a.

In ce se coprinde acelu adeveru, amu vediut'o mai susu.

Dreptulu e conditiunea morala a esistentiei persónei, mantinerea'i identica cu conservarea'i morala.

Violinti'a si intensitatea cu care relucrédiă simtiulu dreptului in contra unei violari suferite, e pét'r'a de incercare a sanatatiei sale.

Nu numai simpl'a simtire a dorerei — gradulu dorerei ce simte 'i probédia numai valórea ce are pentru densulu obiectulu amenintiatu — dar a simti dorerea, fără a simti totudeodata si apelulu la aparare, a suferi fără a se apară, e o *renegare a simtiului de dreptu*, scusabila pôte in unele casuri prin relatiuni, dar imposibile pentru durata, fără a avé cele mai perniciose urmari pentru simtiulu dreptului.

(Va urmă.)

Romania.

Proclamarea Regatului.

Senatul.

Siedinti'a dela 14 Martiu 1881.

Presiedinti'a d-lui Dimitrie Gr. Chica, presiedinte, asistatu de d. secretariu D. Pisca.

Siedinti'a se deschide la orele 2 si jumetate dupa amédi.

Presenti 41 d-ni senatori.

D. presiedinte Dim. Ghic'a. Onor. d-ni senatori, am primitu o telegrama din partea onor. presiedinte alu camerei deputatiloru. Dati'mi voie se v'o citescu:

D-lui presiedinte alu senatului,

Am onórea si fericirea a'ti comunică urmatoriulu faptu nationalu: Astadi camer'a, in urm'a unei interpelari, a proclamat pe Mari'a Sa Regala de Rege alu Romaniei. Indata dupa aclamare, camer'a a trecut in sectiuni pentru a transformă propunerea in proiectu de lege, care se va votă indata.

Traiasca Romania!

Traiasca Maiestatea Loru Regele si Regin'a!

Presiedinte, C. A. Rosetti.

(Aplause unanime prelungite in senatu si in tribune.)

D. G. Lecc'a. D-le presiedinte si d-loru senatori, ceea ce a facutu camer'a surora este unu sentimentu generalu alu tieiei si nu putem de cătu se punemu in lucrare acelu sentimentu, aclamandu pe Mari'a Sa Regala Carolu I Rege alu Romaniei.

Se traiasca Mari'a Sa Regala Carolu I, Rege alu Romaniei (aplause.)

Asteptamu se vina legea dela camera că se o votamu si noi. (Aplause.)

D. presiedinte Dim. Ghica. Se traiasca Maiestatea Sa Carolu I Regele Romaniei! (Aplause entusiaste si prelungite in senatu si in tribune.)

Inaltu Prea S. S. mitropolitulu primatu Calinicu.

Domnule presiedinte,

Domniloru senatori,

In tiér'a noastră romana, totdeauna biserice'a si clerulu au fostu alaturea cu poporulu in capulu toturoru ideiloru mari nationale.

Astadi, candu spre fericirea si marierea poporului romanu, Romania se proclama la rangulu ce i se cuvine printre statele Europene, si ia titulu de regatu, titlu pe care l'a castigatu si bine-meritatu prin sangele

a mii de eroi versatu pe campulu de bataia, clerulu romanu se asociédia din totu sufletulu la acestu mare actu nationalu; si inpartasindu sentimentele de bucuria ale întregii natiuni romane, róga pe celu Atotputernicu se binecuvintedie acestu mare actu, si se faca că scump'a noastră patria se prosperedie inmiitu sub scutulu regalitatiei, si sub conducerea Augustului si prea iubitelu nostru Suveranu Carolu I.

Se traiasca Maiestatea Sa Carolu I. Regele Romaniei!

Se traiasca Maiestatea Sa Dómn'a Regin'a Romaniei!

Se traiasca natiunea romana si guvernulu care a condusu până aci destinele ei! (aplause generale.)

D. George Gr. Cantacuzino. D-loru senatori, ori de câte-ori o fapta mare si nationala se implinesce, anim'a ori-carui romanu trebuie se tresalte de bucuria. Astadi, dupa atâtea secole de lupte si suferintie, ne este datu noue se vedemu corón'a vitejiloru nostri domni inconjurata de o noua aureola de gloria si de marire.

Se salutamu in acestu faptu auror'a unei ere de propasire pentru Romania si se fimu mandri si fericiti că putemu participă la acestu actu maretiu care respunde la dorinti'a întregii natiuni (aplause.)

Daca ne-ar fi datu se cetimu in cartea destinului, sunt siguru că amu putea vedé rolulu însemnatu ce este menita a jocă Romania in oper'a de civilizatiune si progresu ce'i este rezervata de providentia in orientulu Europei (aplause prelungite. Bravo, bravo!) Se ne unimu dar cu totii in votulu nostru, că se fia sciutu de toti că in Romania nu exista de cătu unu glasu si nu bate de cătu o anima ori de câte ori este vorb'a de marirea si glori'a tieiei. (Aplause prelungite si repetite.)

D. presiedinte alu consiliului Joanu C. Bratianu. D-loru senatori, iau cuventulu că se indeplinescu o datoria, declarandu fericirea mea, că audu vorbindu astfelu pe d. Jorgu Cantacuzino, fiulu lui Grigore Cantacuzino, care a lucratu impreuna cu Câmpineanu si Iancu Rosetti si a pornitu pe Câmpineanu la 1838 la Paris si Londr'a că se cêra unirea principatelor si constituirea loru in regatu (aplause prelungite.)

D. Lascaru Catargi. Partidulu conservatoru se unesce si saluta cu bucuria radicarea Romaniei la regatu si a Mariei Sale Domnului că Rege alu Romaniei. Se traiasca prin urmare Maiestatea Sa Regele Romaniei! Se traiasca Romania (aplause prelungite.)

D. Vasile Alecsandri. D-loru senatori sunt si eu fericitu că mi-a ajutat Ddieu se traiescu până acum că se vedu implinindu-se acestu actu mare la care noi toti amu visatu.

Prin radicarea Romaniei la rangulu de Regatu, se incoronédia faptele eroice a acelor romanu cari s'au jertfitu in resbelulu din Bulgari'a, si vedemu că sangele loru astadi este recompensatu de reprezentatiunea nationala prin corón'a care se pune Romaniei (aplause prelungite). Acăsta di este nu numai o serbatóre care imple de bucuria sufletele toturoru romaniloru, dar potu dice că chiaru ceriulu se bucura, că-ci precum vedeti in dio'a de astadi ceriulu este splendidu! (aplause prelungite si entusiaste.)

— Ne mai luandu nimeni cuventulu se pune la votu luarea in consideratia si se primesce.

— Se dá cetire art. I si se primesce.

— Se dá cetire art II si se primesce.

Unanimitatea senatului s'a pronuntiatu pentru proiectulu de lege (aplause prelungite.)

D. presiedinte Dim. Ghica:

D-nii mei, presiedintele nu are dreptulu se ia cuventulu candu presidédia: (forțe miscatu) dar se'mi fia permis a multamí lui Ddieu că m'au invrednicitu se iau parte la acestu mare actu nationalu (aplause unanime si entusiaste in senatu si in tribune.)

D-nii mei, sunteti rogati că la ór'a 6 se ve aflatu la palatu, unde voi avé onórea a dá cetire proiectului de lege Maiestatiei Sale Regale.

La 19 Martiu la orele 11, Maiestatile Loru Regele si Regin'a au primitu la palatu, pe inaltulu cleru, avendu in capulu seu pe I. P. S. S. mitropolitulu primatu care a rostitu urmatórele cuvinte:

Sire!

Clerulu romanu, inspiratu de aceleasi sentimente de iubire către patria si suveranulu nostru, că si corpurile legiuitóre, că si intrég'a tiéra romana a salutat cu o bucurie nespusa votulu unanimu alu reprezentantiloru natiunei din adunarea legislativa si din senatu, esprimatu in dio'a de 14 ale curente, votu prin care Romania s'a inaltiatu la rangulu de Regatu, éra Domnitoriulu nostru la rangulu de Rege alu Romaniei.

Că la toate actele cele mari nationale si patriotice, ce s'au seversitu mai inainte in tiér'a noastră, asociindu si acum binecuvantarea bisericei si rugele noastre către celu Atotputent, pentru prosperitatea totu crescênda a noului nostru Regatu, si pentru indelungat'a vietia a Maiestatiei Vóstre, prea bunulu si întieptulu Rege, depunemu cu totu respectulu si cu totu devotamentulu, omagele noastre la treptele tronului Maiestatiei Vóstre, Regelui Romaniei, si esclamamu din adenculu animiloru noastre:

Se traiasca Regatulu Romaniei!

Se traiasca M. S. Regele Romaniei Carolu I!

Se traiasca M. S. Regin'a Romaniei, Elisabet'a!

Regele a respunsu:

„Clerulu romanu a sciutu a atrage dragoste si respectu, fiindu-că la toate actele mari nationale a fostu alaturea cu tiér'a. Acelasi exemplu l'au datu si de asta-data inaltii prelati, cari siedu in senatu, si întregulu cleru a inpartasitu bucuri'a natiunei de a vedea incoronatu edificulu politicu alu Romaniei. In vremile din trecut elu a contribuitu la pastrarea nationalitatiei, fiindu-că a sciutu se insufe romaniloru iubirea de patria odata cu iubirea de Dumnedieu. Nu me indoiescu

că, si in viitoriu, clerulu romanu va scî a ferî natiunea de orice sentimente disolvente, cari aru pune in primedjia existenti'a ei. Ve multiamescu Inaltu Prea Sînte, pentru felicitările ce'mi esprimate că mitropolitu primatu, si sunt convinsu că Atotpoterniculu va ascultă rugătiunile bisericeii si va respandî binecuvantarile sale asupra Regatului Romaniei."

Apoi Maiestatile Loru, coborandu-se de pe tron, s'au intretinut, in modulu celu mai gratiosu, cu I. P. S. S. mitropolitu primatu, precum si cu toti ceilalti membrii ai inaltului cleru.

La orele 11½ Maiestatile Loru Regele si Regin'a, au primitu inalt'a curte de cassatiune si justitia si inalt'a curte de compturi. D. A. Cretiescu, primul presedinte alu curtiei de casatiune, a datu cetire urmatorei adrese:

Sire,

Dómna,

Inalt'a curte de cassatiune si de justitie este ferita de a salutá in persónele Maiestatiloru Vóstre pe primul Rege si prim'a Regina ai Romaniei independenta.

Unanimitatea cu care s'a proclamat Regatul si cu care s'a primitu, in culmea bucuriei, de tóte treptele societatiei, va servi a ne atrage si mai multu simpatieile lunei civilisate.

Europ'a se va convinge astadi pe deplinu că póte comptá pe noi că pe unu elementu mai multu, si unu puternicu elementu de civilisatiune in Orientu, prin inbunatatirea regulata, normala, pacínica, a buneii stari a poporatiuniloru, a moravuriloru si legiloru nóstre.

In cerculu actiunei sale, inalt'a curte de cassatiune si de justitie vine a repetí, prin organulu meu, Maiestatiloru Vóstre, că concursulu seu nu le va lipsi nici unu momentu spre ilustrarea Regatului prin pace si stabilitate, spre implinirea fericii a frumósei pagine din istoria Romaniei, pe care ati ilustrat'o prin vitegia, intieptiunea si virtutea Maiestatiloru Vóstre.

Se traiasca Maiestatile Loru Regele si Regin'a Romaniei!

Regele a respunsu:

"Cu o viua multiamire, vedu că inalt'a curte de cassatiune si justitie, care represinta cea de a treia putere in statu in totdeauna vine si aduce omagieile sale actelor mari nationale pe cari tier'a intréga, in suveranitatea sa, cu prudentia, le-a pregatitu, si cu fidelitate si entusiasmu le-a decretatu.

Legile si institutiunile nóstre, intemeiate pe libertati că si legea-mama de unde ele emana, si aplicate cu santienia de justitie, au contribuitu nu puțin se faca din Romani'a focarulu civilisatiunei si alu instructiunei in Orientu. Comptandu dar pe patrioticulu d-vóstre concursu in viitorulu pe care tier'a nóstra si l'a deschisu inainte, potu cu o mandra convictiune, se asigurasi se garantedi inaintea natiunei si a Europei, că libertatea bine intarita si justiti'a bine inpartita voru constitui adeverat'a temelia a stabilitatiei si a ordinei sociale in junele nostru Regatu."

D. Em. Gradisteanu, presedintele curtiei de compturi, a datu cetire urmatorei adrese:

Sire!

Inalt'a curte de compturi a noului Regatu romanu, unindu-se cu unanimitatea natiunei, vine se felicite pe Maiestatile Vóstre, cari ati incoronat adu cu corón'a regala edificulu inceputu acum 15 ani.

Nemuritoriulu nostru Domnu Stefanu celu mare, in ultimele'i momente, in acele momente supreme, candu sufletulu muritoriulu se apropie mai multu de cele Dummedieesci, a prevediutu, sunt acum aprópe 400 de ani ceea ce se intempla astadi: in testamentulu acestui mare si bunu Domnitoru, gasimu urmatórea profetia, care s'a indeplinitu in gloriós'a Domnie a Maies. Tale:

"Si Dummedieulu parintiloru nostri se va indurá de lacramile slugiloru sale si va radica dintre voi pe cineva care se asiedie érași pe urmasii nostri in voia si puterea de mai inainte."

Si, in adeveru, misteriósa Providentia rezervase Maiestatiei Tale a fi executoriulu testamentulu lui Stefanu celu mare, a fi acelu cineva care se redea romaniloru voinici'a si puterea lor stravechia.

Erá rezervatu eroiculu capitanu din campiile bulgare, gloriosulu invingatoriu dela Plevn'a, onórea de a ridicá acésta frumósa si blanda tíera la rangulu ce i se cuvine in societatea européna moderna.

Sire!

Acestu titlu, acestu nume, nu este nou pentru Romani'a; ilu gasimu pe nenumerate medalii, ilu gasimu in vechile documente ingropate sub pulberea vécuriloru; inse a trebuitu se vina cineva care se scuture acésta pulbere seculara dupa stindardele nóstre, si se faca se stralucésca din nou glori'a si viteji'a strabuna; acelu cineva, a fostu Mari'a Ta, Sire.

De aceea inalt'a curte de compturi, plina de recunoscintia, vine a salutá, cu bucuria si incredere in viitoriu, in persónele Maiestatiloru Vóstre, pe primul Rege alu Romaniei si pe prim'a Sa Regina care, in timpurile bune, precum si in cele grele, totdeauna alaturu cu Mari'a Ta a contribuitu, prin rarele sale virtuti, la oper'a intreprisa si inchaiata cu atáta succesu de Maiestatea Vóstra.

Se traiasca Maiestatea Sa Regele!

Se traiasca Maiestatea Sa Regin'a!

Se traiasca si se prospere noulu regatu romanu.

Regele a respunsu:

"Multiamescu inaltei curti de compturi, pentru felicitările ce Ne exprima si sunt convinsu că ea va implini in totdeauna cu zelu si activitate inportant'a sa misiune de a veghiá la regulat'a si consciintiósa intrebuintiare a fonduriloru publice, conditiune indispensabila pentru prosperitatea finantiara a unui statu.

Primescu dar, cu o viua satisfactiune, adress'a ce'mi prezentati in acésta solemn inpregiurare.

Dupa acésta Maiestatie Loru au adressatu câteva cuvinte gratióse la fia cari din d-nii presedinti si consilieri ai acestoru doue inalte corpuri ale statului.

(Monitoriulu.)

— Sambata la óra 1 p. m., Maiestatile Loru au primitu Academia romana, venita spre ale esprima felicitările sale. Principele Joanu Chica, presedintele ei, a datu citire urmatorei adrese:

Maiestate!

Ai luat in mana cu credintia si cu iubire spad'a romana si ai datu patriei independenti'a ce perduse; astadi ai radicat-o la rangulu la care Romania au aspiratu, combatendu vitejesce; ai sapatu in cartea lunei o pagina seriósá; ai radicat in lume unu Regatu nou si Europ'a civilisata Te admira si Te aplauda.

Academi'a romana saluta cu respectu si cu mandria pe primul Rege alu Romaniei, pe protectorulu si presedintele seu, dicendu'i cu Voltaire!

"Celu ántaiu care fu Rege, fu unu fericitu soldatu."

Maiestatea Ta este nu numai unu fericitu soldatu, ci si unu luminatoru alu natiunei.

Se traiesci Maiestate!

Se traiasca gratiósa nóstra Regin'a.

Maiestatea Sa Regele a respunsu prin urmatóarele cuvinte:

"Primescu, cu o viua multiamire si unu sentimentu de mandria, adress'a Academiei romane, ce este chie-mata a scrie istori'a tieriei. Cu litere de aur va fi scrisu intr'ensa că visulu de aur alu Romaniei s'a implinitu, că Romani'a s'a ridicatu, prin fortiele sale proprii, prin virtutiele sale politice si militare, prin increderea in sine, pe inalta trépta pe care avea dreptulu a se asiezá. Acum trebuie se ne distingemu si pe campulu literar. Academi'a are acésta frumósa misiune, ea este si va fi, sunt convinsu, focarulu sciintieloru, care va straluci departe peste hotarele nóstre. Regin'a si Eu ve multiamimu pentru frumósele sentimente si bunele urari ce Ne esprimate din partea Academiei."

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Din muntii Apuseni, 1 Aprile 1881.

„Et horum meminisse juvabit.“

Dupa ce rivalitatile intre unii barbati trecuti dejá la cele eterne au incetat, si acei se voru fi inpacatu pe campii elisului acum cugetu a fi tempulu de a dá la publicitate urmatóarele:

Hatvani conducatoriulu armatei magiare la Abrudu in lun'a lui Maiu a. 1849, dupace a pierdut batalia prima si a luat'o la sanatós'a cu ai sei cãti mai putura scapá cu vietia in dinti, s'a reintorsu dupa câteva dile la Abrudu cu reintregita armat'a sa spre a'si cercá a dou'a óra noroculu, descalecandu atunci de a dreptulu cu intréga suit'a sa la locuinti'a lui Alesandru Amosu Tobias fostu parochu greco-catholicu cu stare buna in Abrudu.

Acelu Hatvani inpreuna cu ai sei aflandu atunci in Abrudu bisericile si locuintiele locuitoriloru magiare dearse, pre preotii si pre mai multi conationali de ai lor omoriti, se consultara si decisera in amaratiunea si furi'a lor a dá focu bisericiloru si locuintieloru romane din Abrudu, intr'acea amentitulu parochu ce érá presentu intre densii, cerendu-si cuventu le dise: Domniloru! Vedemu că gloriós'a armata magiara, care pretotendenea a triumfatu, aceea de siguru si aici in acesti munti va reportá invingeri, deci óre n'ar fi mai consultu că dupace bisericile si casele fratiloru magiari s'au arsu si ruinatu, baremi bisericile si locuintiele Romaniloru se se crutie si se nu se deie flacariloru, cá-ci acelea voru prinde binela conationali de ai Domniloru vóstre. Care cuvinte Hatvani cu ai sei luandule in consideratiune, numai decãtu dise: „igaza van a tisztelendő urnak, és így tehát nem gyujtunk“, si asia bisericile si locuintiele romaniloru din Abrudu remasera in pace ne arse, prin ce s'a delaturatu una dauna mai bine de unu milionu, carele actu de cea mai inalta binefacere nationala singuru ar fi de ajunsu pentru alu face pre memoratulu parochu se traiésca pururea in recunoscatóri'a aducere aminte a Romaniloru Abrudeni, cum si a numeróseloru vietii omenesci inocente, cari pre acelea tempuri periculóse si-au aflatu la densulu asilu si provisiune gratuita de traiu, pentru cari merite acelu parochu a fostu decoratu de Maiestatea Sa cu cruce de aur, éra de prea veneratulu ordinariatu metropolitanu gr.-cath. s'a destinsu cu titlu de protopopu onorariu si asessoru consistorialu.

Retacu aci més'a cea ospitala a aceluasi parochu asternutu pentru toti cãti ilu visitau, cum si usi'a dansului cea deschisa tuturor, cari recurau la liberalitatea si indurarea lui, — mai incolo: retacu numerósele si diversele contributie ale densulu spre scopuri bisericesci, scolastece, nationali si filantropice, pentru că tóte acelea le sciu bine cei ce lau cunoscutu pre elu si faptele lui.

Progeni'a lui Alesandru Amosu Tobias a fostu din parenti, mosi si stramosi toti preoti gr.-catholici in Abrudu, unde mosiulu dansulu numitu Alesandru a preotitu pe tempulu deplorandeloru turburari provocate prin amagiriile a calugarului Sofroniu si a preotului Joanu Molnaru numitu si Tunsulu, acaroru ómeni fanatici vrendu se irumpa si se ocupe cu violentia biseric'a preotulu Alesandru, acesta li-s'a contrapusu, inse rezultatulu i-a fostu martiriulu, lasandu-si preotésa

veduva cu câteva prunci orfani, d'intre cari unulu a fostu Alesandru senior tatalu lui Popa Amosu numitu si omu frumosu, pentru că elu a fostu unu barbatu voinicu de o frumsetia rara.

Alesandru Amosu Tobias s'a nascutu in a. 1793, a preotitu cu demnitate in decursu de 56 ani si a repausatu in 1 Aprile 1871 bine meritatu de biserica, patria, natiune si omenime, deci „Posteritas ne sis ingrata ignoreaque ejus!“

J. C.

Apelu către publiculu romanu!

Cu data de 3 crt. primiramu dela Deesiu urmatóarele doue apeluri, la care ne grabimu a le dá locu in diariulu nostru, atragendu deosebit'a atentiune a onor. publicu asupra coprinsului lor.

Stimate Domnule! In urm'a provocarei onor. comitetu centralu din Sibiu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu de sub Nrulu 369—1880, subscrisulu comitetu cercualu, consciu misiunei sale culturale, vine a Ve invitá cu tóta stim'a si a Ve rogá fratiesce, că atátu d-vóstre se binevoiti a ve face membru ordinariu, pe langa solvirea taxei de 5 fl. ori celu puțin membru ajutatoriu, cu solvirea a 1 fl. — cãtu si a influintiá in comun'a, respective tinutul d-vóstre, că si altii cu stari materiali mai favorabili — se participe la acestu institutu nationalu, facendu-se membrii ajutatori, cu atátu mai virtosu, fiinducá, precum scrie onor. comitetu centrale amentitu — dupa 20 ani de activitate salutaria desvoltata de către acésta Asociatiune, cu trecerea aniloru s'au inmultitu si pretensiunile publiculu nostru către dens'a in mesura neasemenatu mai mare, de cum au crescutu veniturile sale. Nu este ramu de sciintia, nici de arte, nici de professiuni, care se nu astepte ajutoriu dela acésta Asociatiune.

Se pretindu nu numai stipendie pentru teneri dela o multime de institute publice, dara se astépta, că se fia ajutate si scóle, inca se se si infintiedie de aceste, totu din veniturile fondului Asociatiunei.

Cu unu cuventu asteptarile celoru lipsiti de ajutórie sunt atátu de mari, in cãtu, daca venitul anualu ar fi atáta de mare, cãtu este fondulu intregu, si nici atunci nu ar ajunge spre a indestulá lipsele cele mai greu simtite, si cele mai legitime a miiilor de familii si respective ale fiiloru si fiicelor, cari dorescu a se cultivá, si a inaintá in sciintia, in arte, in industria.

In epoc'a de fatia, intre inpregiurarile actuali numai ajutoriulu celu mai energiosu reciproc, pe care avemu se ni-lu dãm noue insine, poporulu intregu, ar fi in stare de a indestulá, fia si numai lipsele mai ardente.

Asteptamu dara dela zelulu si activitatea d-vóstre, că veti face totu ce ve stá in potintia că taxele se intre incóce cãtu mai curendu, si mai virtosu, fiindu-cá membriloru ordinari li se restitue 2 fl. prin fói'a Asociatiunei „Transilvani'a“ care pentru coprinsulu ei sciintificu, si instructiv de o insemnate, si trebuintia nedispensavera pentru ori care romanu inteligentu, si pe care au se-o primésca gratis.

Acestu apelu lu-indreptamu cu atáta mai virtosu către tóta inteligenti'a romana de pre teritoriulu acestui despartimentu, de órece avemu firma sperantia, că adunarea generala a Asociatiunei transilvane pentru limb'a si cultur'a poporului romanu in anul 1882 se va tinea aici in opidulu Deesiu; si avemu cu totii, cu poteri unite se intempinamu pre membrii acelei Asociatiuni din alte parti, nu numai cu caldura, ci si cu numerulu insemnatu se dovedimu o interessare generala pentru cultur'a poporului romanu, cá-ci numai pre acésta cale potemu meritá respectulu doritu.

Din siedinti'a comitetulu cercualu alu despartimentulu XII alu Asociatiunei tinuta in Deesiu la 25 Martiu 1881.

Gabrielu Manu,
directoru.

Petru Muresianu,
secretariu.

Stimate Domnule! Areopagulu natiunei Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu in adunarea sa generale din a. tr. tinuta la Turd'a, a decisu redicarea unui monumentu celui mai mare poetu alu seu Andreiu Muresianu, care a cantatu marseiles'a romanésca: „Destépta-te Romane din somnulu celu de mórte“ spre care scopu in urm'a provocarei onor. comitetu centralu dela Sibiu de sub Nrulu 377—1880, subscrisulu comitetu cercualu are onórea a Ve denumi pe d-vóstre de colectante in comun'a, respective regiunea, in care Ve aflati, spre a culege dela inteligenti'a si poporulu nostru contribui si oferte fia cãtu de mici, inse numeróse, si sum'a incursa cu list'a de subscriere cãtu de curendu a-o tramite acestui comitetu la adress'a subscrisului directoru — spre inaintare comitetulu centralu la Sibiu, care intentionédia realizarea scopulu maretu in Augustu a. c. cu ocasiunea adunarei generale tienende totu acolo.

Asteptamu dela cunoscutulu d-vóstre zelu nationalu, că veti intreprinde tóte spre a colectá o suma cãtu de insemnata spre a concurge si noi la eternisarea scumpei memoria a laureatulu nostru poetu.

Din siedinti'a comitetulu cercualu alu despartimentulu XII alu Asociatiunei tinuta in Deesiu la 25 Martiu 1881.

Gabrielu Manu,
directoru.

Petru Muresianu,
secretariu.

Principele Ioanu Gr. Ghica

tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Romaniei in Russi'a, a muritu in Petersburg, lovitu de unu junghiu. Densulu a fostu fiulu patriotului Domnu alu Moldovei Grigore Ghic'a si a lasatu unu nume stimatu de toti. Cá deputatu in camer'a conventionala a Moldovei, la alegerea lui Cuza, votá unirea personala. A fostu in mai multe renduri ministru in Moldov'a, facu parte din cabinetulu care proclamá intrunirea ministerieloru si a camereloru romane. Elabora inpreuna cu Negri memoriulu justificativu in cestiunea monastireloru inchinate. Dupa detronarea lui Cuza, fu alesu vicepresedinte alu Constituantiei, apoi fu numitu ministru alu lui Carolu I, elu contrasemna Constitutiunea si cá ministru de resboiu pregati aperiarea tierei fatia de amenintiarea otomana. Apoi fu numitu agentu diplomaticu alu Romaniei la Vien'a, dupa aceea in Constantinopolu, de unde se departa la erumperea resboiului; atunci gubernulu romanu ilu atasia pe langa tiarulu, unde remase si dupa resboiu, si candu Romani'a fu recunoscuta cá statu independentu, i se dete titlulu de tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru, in care calitate functiona pana la mortea sa.

— (Necrologu.) In 4 Aprile a. c. a repaosatu in Habicu in etate de 63 ani dupa unu morbu indelungatu

An'a Matheiu nasc. Popu Crainicu

soçi'a preotului din aceeași comuna Daniilu Matheiu, pe care l'a parasitu dupa o fericita viétia conjugala de 43 ani.

Fia'i tierin'a usióra si amintirea binecurentata!

— (O lunga viatia.) In 18 Martiu a. c. a muritu in invecinata comuna Saliste unu fostu economu de vite anume Ioanu Tiatu in etate de 115 ani bine-numerati.

— (Alegeri la conferentia electorala dela 12 Maiu a. c.) In cerculu electoralu Turda-Ariesiu intre cei 6 delegati s'au alesu si d-nii: Jacobu Bologa, cons. aulicu in pensiune, Visarionu Romanu, directorulu institutului de creditu si economia „Albin'a“ si redactorulu acestui diariu George Baritiu. — In cerculu electoralu alu Cisnadii s'au alesu d-nii: Elia Macellariu cons. gubernialu in pensiune si Ioanu Popescu protopopu si professoru seminariulu. — In cerculu electoralu alu Aiudului s'au alesu d-nii: Nicolau Solomonu parochu in Thiuriu si Ludovicu Csato advocatu metropolitanu. — In cerculu electoralu alu Iclodului-Mare s'au alesu d-nii: Gregoriu Stetiu advocatu in Gherl'a si Ioanu de Lemeni proprietaru in Iclodu.

— (Dela Academi'a romana.) Cu placere aflamu cá in un'a din siedintiele sale din urma Academi'a romana din Bucuresti si-a completatu numerulu membriloru sei prin alegerea urmatioru d-ni si adeca: Jacobu Negruzzi, Dr. A. T. Marienescu si Stefanu F. Marianu din Bucovin'a.

— (Dr. Grigorie Silasi) cunoscutulu si savantulu professoru dela universitatea din Clusiu a fostu distinsu cu diploma de doctoru in filosofia honoris causa.

— (Convocare.) Din incredintiarea mai multoru alegatori romani, subscrisulu isi ia voia a rogá pe toti romanii din comitatulu Ternavei mari, cari au dreptu de alegere de deputatu dietale, cá se binevoiésca a se infatisia in 28/16 Aprile a. c. la 10 ore a. m. la conferinti'a ce se va tine in Sighisiór'a, in sal'a otelului „Steu'a“ pentru constituirea clubului alegatoriloru romani din comitatulu Ternavei mari si alegerea delegatoru din cele 4 cercuri electorale ale acestui comitatu, pentru conferinti'a generale, conchiamata la Sibiu pe 12 Maiu a. c.

Sighisiór'a, 28/9 Aprile 1881.

Zacharie Boiu,
protopopu.

— (Convocare.) Alegatorii romani din cerculu de alegere alu Cohalmului sunt invitati prin acésta, a se presentá pe diu'a de 14/26 Aprile a. c. (a 3-a di de Pasci) in opidulu Cohalmu, la

o conferentia ce se va tine in localulu scólei greco-orientale, la 10 ore antemeridiane, spre o consultare si intielegere asupra viitóreloru alegeri dietale.

Cohalmu, 10 Aprile (29 Martiu) 1881.

In contielegere cu unii dintre alegatori.

Nicolau D. Mircea,
adm. protopop.

— (Invitare.) Alegatorii romani din cerculu de alegere alu Zelaului prin acésta sunt invitati a se infaciasia in 18 Aprile a. c. st. n. la 11 ore a. m. in comun'a Ciseriu pentru alegerea delegatoru cercului pentru conferinti'a generala tienenda in Sibiu.

Zelau, 6 Aprile 1881.

Teodoru Popu,
protopopu.

Dr. Ioanu Nichita,
advocatu.

— (Provocare.) P. T. Domni romani, cari au primitu liste de colecte pentru balulu romanu de aici, datu in folosulu societatii academice „Romania-Juna“, sunt rogati respectuosu, se binevoiésca a le retransmite comitetului subscriu pana in 1 Maiu a. c. st. n. cá se fimu pusi in positiune de a ne putea da ratiociniu publicu.

Adress'a: Sterio N. Ciurcu, I. Augustinerstrasse 2, 10.

Vien'a, 7 Aprile 1881.

Dr. St. N. Ciurcu,
pres.

Mateiu Voileanu,
secretariu.

— (Multiamita publica.) Prea on. d-nu protopopu Gregoriu Elechesiu din Alb'a-Juli'a, carele cá unu prea demnu membru alu bisericeii si dignitariu meritatu nu'si uita din departare de comun'a'i natala, ci convinsu despre scopulu laudaveru ce poporulu gr. cat. din Velcheriu urmaresce dela contopirea lui in o parochia (pana la 1874 a fostu doua „dosu“ si „fatia“ au doua biserici (cu numele) — intemeindu-si unu fondu, pentru edificarea unei noue biserici din materialu solidu. — La acestu fondu si prea on. d-sa inca in an. trecutu lun'a Novembre concurse prin donarea si trimiterea unei actiuni de a institutului de creditu „Albin'a“ in valóre de 100 fl. v. a.

Prin fapta'i generósa prea onoratulu domnu protopopu a facutu o bine-facere indoita, cá-ci nu numai ne-a inmultitu fondulu numerice, ci a mai escitatu si energi'a poporului indemmandu'lu la contribui si ajutore noue, in cátu haru Domnului capitalulu disponibilu trece preste 300 fl. v. a. elocati in mare parte la Albin'a, éra o parte mai mica la privati pe langa caventie sigure.

Acestu capitalu modestu isi avu inceputulu in contribuirile benevole de 400 fl. ce s'a in scrisu a'i platit vreo cátiva poporeni mai priceputi si zelosu pentru s-ta biserica, si de atunci incóce in fiacare anu confesionalii contribuescu, cu poteri unite, bucate spre folosulu fondului bisericescu, ba chiaru si acum astépta vinderea vreo 80 hectolitru cucurudiu recolt'a anului 1880.

Intr'unu scurtu estrasu mi-am luat libertatea a face si ratiociniu fundatiunei nóstre, si acésta mai virtosu pentru prea onoratulu domnu protopopu contribuente, asigurandu'lu cá nu si-a aruncatu obolulu in pamentu neroditoriu — ci daca se va indurá bunulu Dumnedieu ai conservá viétia in scurtu speramu, cá cu ajutořiulu celui Preainaltu vomu fi fericiti alu avisá se ne onoredie cu presentia la santirea noului sicriu.

Velcheriu, 30 Martie st. n. 1881.

Ioanu Albu,
preotu gr. cat.

Locu deschisu.*)

— Cohalmu, 22 Martiu 1881.

Onorata Redactiune!

In Nr. 17 alu „Observatoriulu“ din anulu c. sub rubric'a „locu deschisu“ au aparutu o corespondentia cu dat'a Sinc'a-vechia 17 Fauru a. c. cá si justificare fatia de on. publicu si subserisa de Andreiu Munteanu.

Am asteptatu, cá dóra anonimulu din „Gazet'a Transilvaniei“ Nr. 13 a. c. va reflectá la numit'a corespondentia, ce intentionédia seducerea opiniunei publice dela adeveru.

Astfelu subscrisulu, cá unulu, ce am cunoscutie fundate pana la responsabilitate despre caus'a aparata de Andreiu Munteanu — nu potu trece cu vederea mai multu pentru demnitatea causei, intielegu fondului scolicu — cá se nu combatu fidei demnitatea numitei corespondentie din Obs. fiindu prea mare pecatu a lasá

*) Pentru articlii ce esu sub acésta rubrica, redactiunea nu ia nici-o raspundere asupra sa. Red.

pe on. publicu trasu in dubietate ori chiaru in ratacire cu verdictulu seu asupra causeru revelate.

Corespondentulu, ce se numesce locutoriu din Sinc'a, intru adeveru este nascutu de acolo, si totusi astadi nu i se scie nici domiciliulu ba nici carier'a, dar este unu baiatu inocentu si neconsciu de actiunile sale private cu atátu mai puçinu de cele publice.

Cei de dupa culise in lips'a altoru barbatu de gravitate au luat pe acestu baiatu de instrumentu si l'au condusu in rubric'a „locu deschisu“ bine sciindu, cá responsabilitatea unui individuu minorénu fatia de atari actiuni este nula.

Pe acestu baietelu ilu pune se spele arabulu, fara cá se scie, cá ori cátu ilu va spalá totu negru remane.

Intrandu in meritu si referitoriu la sum'a de 265 fl. pe aceea o documentédia cu cuit'a de dto Fagarasiu 4/5 1874 cá primita dela primaria. Sciu si eu, cá celu ce a cuitatu acésta suma nu va fi disu cá a primit'o din fondulu scólei pe care nu l'a reprezentatu nicairi si nici-odata, ci a cuitatu pentru caus'a ce a reprezentatu. De aci devine curiósa aparitiunea acelei cuite prin documentele fondului scolicu? pe candu aceea dupa sensulu indicatu trebuia se stea de multu prin arhivele politice aclusa la ratiunile comunale pro 1874. Astadi numeramu 1881! Cuanulu licidatu de tribunulu mai multu séu mai putinu de cátu acea suma — de aceea se va interessá cercetarile ulterioře, daca voru fi?

Referitoriu la traficul adscrisu d-lui notariu cu scól'a conf. din Sinc'a-vechia, remane totu intentiune de trafic — inse din nefericire deochiata:

1. Prin insasi reprezentanti'a comunala a Sincei, carea la cercetarea pretoriale din 19 Dec. 1880 au declarat: „cá d-lu notariu ne-a dusu pe ghiatia“ ipsissima verba.

2. Prin recursulu energicu aloru trei comune foste granitiare inse atnatórie dinpreuna cu Sinc'a-vechia la fost'a compania a II-a, in urm'a caruia onorabilulu comitetu centrale granitiaru din Sibiu si-a abrogatu conclusulu despre care vorbesce script'a dto 4 Ianuariu a. c. Nr; 1027 emitiendu cu totulu alte decisiuni, pe cari, d-lu notariu si in siedintiei din 31 Jan. a. c. studio le-a retacutu, cá se nu vina la cunoscenti'a reprezentantiei — si totusi au venit, cá-ci pretindiendu-le d-lu pretore insusi le-a cetitu.

Cu concludere abrogate crede d-lu notariu se'si espedie pecatele!? si a se glorificá cu cine scie ce avantagie prin comuna prin individi minoreni anume condusi?!

Inchieiu asigurandu pe corespondentele, cá nici o redactiune, acteloru de valóre nu le dá destinatiunea atestatoru, de cari i pare reu cá jacu in corfa redactiunei dela „Gazet'a Transilvaniei.“ Si eventualitatea póte aduce cu sine, cá estradatorii atátoru atestate se fia trasi la raspundere.

Acum pótfésca opiniunea publica si judece, ce calumnia a comisu anonimulu „unu spectatore.“ Acela a scrisu fapte complinite si inca dupa destituirea d-lui notariu. Acésta cátu va durá!? Séu cá va mai fi vreodata rehabilitatu? nu me interessédia, vedea-voru cei competentí.

Raicu.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

8 Aprile st. n. in Sibiu:

Gráu, dupa enalitati	1 hectolitru	fl. 7.10—8.10
Gráu, amestecat	1 „	„ 5.60—6.60
Secara	1 „	„ 5.40—5.80
Papusiou	1 „	„ 3.10—3.50
Ordiu	1 „	„ 4.60—5.—
Ovesu	1 „	„ 2.20—2.40
Cartofi	1 „	„ 1.60—2.—
Mazare	1 hectolitru	fl. 9.—10.—
Linte	1 „	„ 11.—12.—
Fasole	1 „	„ 5.—5.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	„ 35.—36.—
Untura (unsóre topita)	50 „	„ 32 ¹ / ₂ —34
Carne de vita	1 „	„ 44—46
Oua 10 de	1 „	„ —20

Anuntiu de esarendare.

Bunulu dela Bucerdea granósa, care este proprietatea fondului de institutiune gr.-cath. asia numita a Parintiloru Basiliti din Blasiu constatoriu din locu aratoriu in estensiune cam de 400 jugere 961⁰□, fenatiu 427 jugere 992⁰□ si pasiune de 175 jugere 156⁰□ inpreuna cu tóte superedificatele de locuitu si economice si cu dreptulu regalu se dá in arenda pre calea licitatiunei publice pre periodulu de 6 (siése) ani inpendu dela I Ianuariu 1882 pana in 31 Decembre 1887 inclusive.

Licitatiunea se va tine in 29 Aprile a. c. la 10 ore a. m. in cancelaria subscrisului. Doritorii de a licita voru avea a depune unu vadiu de 600 fl. v. a. adeca 10% dupa suma de esclamare de 6000 fl. cá arenda anuala.

Oferte scrise sigilate numai asia se voru luá in considerare daca acelea pre langa aceia cá voru fi provideute cu vadiulu de 600 fl. v. a. voru fi sau subscrise cu mana propria, sau subscrierea efectuita prin una a treia persóna se va justificá prin 2 martori cari sciu scie; si afara de aceea voru fi provideute cu espressa declarare cá: conditiunile de licitare sunt cunoscute oferentelui si astfelu instruite se voru substerne Prea Veneratului Consistoriu gr. cath. din Blasiu celu multu pana in 28 Aprile a. c. si pana la decurgerea acestui terminu conditiunile de licitare se votu vedea in cancelaria subscrisului.

Blasiu, in 6 Aprile 1881.

Ludovicu Csato,

(15) 1—3

advocatu archieiesanu.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Kraft.**